

Landskap: Skåne Upptecknat av: Evert Wallin
 Härad: Ingelstad Adress: _____
 Socken: Ö.Hoby. Berättat av: Karna Nilsson, Kvarnby.
 Uppteckningsår: 1945. Född år 1860 i Ö.Hoby.

- Själaringning. gx 1.
- Klut som likklädsel för män. 2.
- Psalmbok i kistan. 3.
- Sorgdräkt. 4.
- Tryckta inbjudningsbiljetter till begravning. 5.
- Begravning nästan alltid på söndagen före mässan. 6.
- Utfärdstal. 7.
- Hur kistan fördes till kyrkan. 8.
- Likhankle och likvagn. 9.
- Ordning i liktåget. 10.
- icke sång under färden till kyrkan. 11.
- Granris på vägen ~~kika~~ vid begravning. 12.
- Liket sjöngs till gravnen . 13.
- rästen höll intet tal. 14.
- Gravens igenskottning. 15.
- Psalmsång under gravens igenskottning. 16.
- Skyfflarna lades i kors. 17.
- Gravens sandning. 18.
- ransar vid begravning. 19.
- Inga pappersurklipp på gravsten endast på denna sida!
Minnestavlor. 21.

M. 10579 : 1.
Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Wallin*
Härad: *Tingsstad* Adress:
Socken: *O. Holey* Berättat av: *Karna Nilsson, Kvannby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Holey*

Själaringning genom släktingarnas försorg. /

Ännu 1892 var det så, att sorgehuset hade att svara för själaringningen. Det var nära släktingar, som brukade ombesörja ringningen. Något arvode utgick inte, ty de utförde ringningen såsom en skyldighet gent emot den avlidne släktingen.

Själaringningen började alltid kl. 10. Jag hörde aldrig talas om att de förr började ringa med stora klockan för äldre avlidna och med lilla klockan för minderåriga. Men de senaste åren har man gjort denna åtskillnad.

Det hette alltid, att Skillinge-borna kunde ringa vackrast.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579: 2.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Evert Wallin*
Härad: *Fingelstad* Adress:
Socken: *Ö. Hoby* Berättat av: *Karna Nilsson, Kvarnby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *Ö. Hoby*

Klut som likklädsel för män.

Det hände här i Ö. Hoby, att man kläddes i klut, när de lågo i kistan. Jag har aldrig själv sett det, men ~~det~~ ~~hände~~ ~~en~~ ~~gammal~~ ~~man~~ i Kvarnby bl.a. blev klädd så.

2.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:3.
Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Wallin*
Härad: *Ingeröd* Adress:
Socken: *O^c. Håby* Berättat av: *Karna Nilsson, Kvarnby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O^c. Håby*

Psalmbok i kistan.

Ett gammalt bruk här i socknen är, att psalmbok lägges på den döde och får följa med i graven. Det brukas ännu. Ofta lades den så, att den stödde hakan, så att denna icke föll ned. Man ville ju inte, att liket skulle ligga med vidöppen mun.

3.

M. 10579: 4.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Evert Wallin

Härad:

Ingelstad

Adress:

Socken:

Ö. Hoby

Berättat av:

Karna Nilsson, Kvarnby

Uppteckningsår:

1945

Född år

1860

i

Ö. Hoby

Sorgdräkt.

När mor begrovs (1881), hade en del män höga hattar. Sedan blev det allt vanligare med höga hattar.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:5.
Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Wallin*
Härad: *Tingslösa* Adress:
Socken: *O. Holey* Berättat av: *Hanna Nilsson, Kvarnby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Holey*

5.

Tryckta inbjudningsbiljetter till begravning.

När mormor och mor begrovs (densenare 1881), var det inte sed med tryckta bjudningsbiljetter till begravning. Budningen skedde muntligt. Men när far begrovs (1891), hade vi tryckta biljetter. Jag har sådana kvar ännu.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:6.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Evert Wallin

Härad:

Ingelstad

Adress:

Socken:

O^r. Hoby

Berättat av:

Karna Nilsson, Kvansby

Uppteckningsår:

1945

Född år

1860 i O^r. Hoby

6.

Begravning nästan alltid på söndagarna före mässan.

Begravningarna ägde nästan alltid rum på söndagarna före mässan. Här var en pastor efter kyrkoherde Hofstedts död. En söndag var det bestämt begraving före mässan. Men likföljet var inte kommet fram till kyrkogårdsgrunden vid den avtalade tiden. Han såg följet komma på vägen men gick in i kyrkan och började mässan. Begravningen skedde därefter efter mässan. Men folket tyckte inte om det.

Begravningen skedde så, att allt skulle vara överstökad till kl. 10, då mässan började.

Sommartid kunde det dock hända, att begraving ägde rum på en vardag. Om en person dött på en av de sista dagarna i veckan, kunde ju inte begraving hinna ordnas till söndagen. Var det varmt, kunde man ju inte heller vänta tills nästa söndag. Man var alltså tvungen att ordna begravingen på en vardag.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:7.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Emil Wallin*
Härad: *Tingelstad* Adress: _____
Socken: *Ö. Hoby* Berättat av: *Karna Nilsson, Kvornby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *Ö. Hoby*

U
tfärdstal.

Innan avfärden till kyrkan brukade i vanliga fall en lärare här i Ö.Hoby hålla en kort predikan. Före och efter akten sjöngs en psalm. Det kallades att "läsa ut liket".

7

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579: 8.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Evert Hallin*
Härad: *Tingsstad* Adress:
Socken: *O. Hoby* Berättat av: *Hanna Nilsson, Kvarnby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Hoby* 8

Hur kistan fördes till kyrkan.

I min barndom buros de döda till kyrkan på bår. Det ansågs för nedsättande, om liket kördes. Ända från Skillinge samhälle buros liken. När mormor begrovs 1873, buros ännu liken, men när mor begrovs, hade det börjat bli sed, att kistan skulle köras. Mor blev därför körd till kyrkan. Man använde en vanlig vagn. Denna kläddes med lakan. Granris använde man inte. Här fanns ju inte tillgång till sådant.

Jag minns, att i min barndom blev ett lik fraktat på vagn till kyrkan.

Men folk tyckte, att det var en stor skam. Omkring 1880 blev det emellertid sed att köra liket till kyrkan. Det var på en fjädervagn.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:9.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Ewert Wallin*
Härad: *Ingelstad* Adress: _____
Socken: *O^o. Hoby* Berättat av: *Karna Nilsson, Kvarnby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O^o. Hoby*

9

Likhanklä och likvagn.

Likhankle användes, ända tills riktig ~~beggr~~ likvagn kom i bruk.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:10.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Curt Wallin

Härad:

Lingselstad

Adress:

Socken:

Ö. Hoby

Berättat av:

Karna Nilsson, Kvamby

Uppteckningsår:

1945

Född år

1860 i Ö. Hoby

10

Ordningen i liktåget.

De närmast sörjande gingo i min barndom närmast efter kistan. Sedan kommo begravningsgästerna i flock.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579: 11.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Wallin*
Härad: *Tingsstad* Adress: _____
Socken: *Ö. Koby* Berättat av: *Karna Nilsson, Knarrby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *Ö. Koby*.

Icke sång under färden till kyrkan.
När kistan bars till kyrkan på bår, sjöngs det inte på färden.

11.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:12.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Evert Wallin*
Härad: *Fingelstad* Adress: _____
Socken: *O. Hoby* Berättat av: *Karria Nilsson, Keamsby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Hoby*

12.

Granris på vägen, vid begravning.

När mormor begrovs (1873) och när mor begrovs (1881), var det inte sed att strö hackat granris på vägen, där liktåget skulle gå fram. Det är först i senare tid detta blivit sed.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M.10579:13.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Evert Hallin*
Härad: *Ingelstad* Adress:
Socken: *O. Hoby* Berättat av: *Karna Nilsson, Kvarnby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Hoby*

13

Liket sjöngs till graven.

När likföljet kom till kyrkogården, mötte klockaren vid kyrkogårdsgrinden. Sedan gick han före liktåget till graven och sjöng begravningspsalmer.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579: 14.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Curt Wallin

Härad:

Ingelstad

Adress:

Socken:

Ö. Hoby

Berättat av:

Karna Nilsson, Kvamby

Uppteckningsår:

1945

Född år

1860 i Ö. Hoby

14.

Prästen höll intet tal.

Prästen höll intet tal vid graven. Han läste bara ritualet.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579 : 15.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Walein*
Härad: *Ingelstad* Adress: _____
Socken: *O. Holm* Berättat av: *Hanna Nilsson, Kvornby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Holm*

15

Gravens igenskottning.

När mor begravs 1881 var det ännu sed, att begravningsgästerna kastade igen graven. Men när far begravs 1891 hade det blivit sed, dels att köra liket till kyrkan och i samband därmed att ha kuskarna, som körde för likföljet, att kasta igen graven. När kuskarna kastade igen, gick det mycket fortare. Det skedde, medan begravningsgästerna stodo och sågo på.

Jag såg aldrig, att någon eller några av de sörjande tog jord och kastade på kistan, innan den egentliga igenfyllningen av graven började.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:16.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Wallin*
Härad: *Inglstad* Adress:
Socken: *O. Holy* Berättat av: *Karna Nilsson, Kvarnby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Holy*

16

salmsång under jordpåkastningen.

Medan graven igenskottades, sjöng klockaren begravningspsalmer.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579: 17.
Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Hallin*
Härad: *Tingsstad* Adress:
Socken: *O. Holy* Berättat av: *Hanna Nilsson, Kvarnby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Holy*

17.

Skyfflarna lades i kors.

Sedan graven var igenfylld, lade de skyfflarna i kors på graven.
Varför de gjorde det, vet jag inte.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:18.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Curt Wallin*
 Härad: *Tingslösa* Adress:
 Socken: *O. Hoby* Berättat av: *Karna Nilsson, Hearnby*
 Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Hoby*

18

Gravens sandning.

Här brukade ingen i liktåget ha sand med sig i en påse för att sanda graven omedelbart efter den blivit igenskottad. Man lejde i stället någon i byn, som sandade graven. Det skedde alltså efter det att begravningsfolket gett sig hem igen, eller någon dag efter begravningen.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579:19 Carl Wallin

Landskap: Skåne

Upptecknat av:

Härad: Ingelstad

Adress:

Socken: Ö. Koby

Berättat av:

Karna Nilsson, Kvarnby

Uppteckningsår: 1945

Född år

1860 i Ö. Koby

19

Kransar vid begravning.

När ~~mor~~^{mormor} begrovs 1873, hade de inte alls kransar. Det var inte sed då.

När mor begrovs 1881 hade de börjat så nått med kransar av papper.

När far begrovs 1891 hade de riktiga kransar.

När de hade papperskransar, brukade de ha en gumma i byn, Bengta Mats", att ta in kransarna i sitt hus. Och så lade hon ut dem på söndagarna och högtidsdagarna.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Landskap: *Skåne* M. 10579: 20.
Härad: *Ingelstad* Upptecknat av: *Curt Wallin*
Socken: *O. Holy* Adress:
Uppteckningsår: *1945* Berättat av: *Hanna Nilsson, Kvarnby*
Född år *1860* i *O. Holy*

20

Inga pappersurklipp på graven.

Här var det ~~int~~ inte sed, att man hade kvistar med pappersurklipp
att plantera på den igenfyllda graven. Något sådant har jag aldrig
hört talas om.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10579: 21.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Evert Wallin*
Härad: *Ingeröd* Adress: _____
Socken: *O. Koley* Berättat av: *Karna Nilsson, Kvarnby*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1860* i *O. Koley*

21

Minnestavlor.

I kyrkan på väggen mitt för resp. ~~en~~ bänkplats hängdes ett "stycke" som minne av den avlidne. Det var gudmodern, som skulle ombesörja anskaffandet av sådan minnestavla för sitt gudbarn. Jag hade 3 små syskon, som dogo. Och på väggen över vår bänk hängde de 3 "styckena". Det var en bror och 2 systrar. Man gjorde alltså inte skillnad mellan mans- och kvinno sidan. "Styckena" hade glas och ram. I min barndom hängde ett stort antal sådana "stycken" på kyrkväggarna. Men sedan fick de tillsägelse att ta hem dem.

"Styckena" fördes inte med i likprocessionen utan hängdes upp i kyrkan efter begravningen.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!